

İÇERİK VE SÜREÇ FARKLILAŞTIRMAYA DAİR DERS TASARIM ÖRNEĞİ-I

İçerik Farklılaştırma ve Ders Tasarım Örneği

- İçerik, öğretim sürecinin "girdisi"dir.
- İçeriğin belirlenmesindeki en kritik faktörlerden biri öğretmenin hem konu hem de öğrencileri hakkındaki bilgisidir.
- Öğretmenin kapsayıcı hedefi, bütün öğrencileri için temel bilgi, anlayış ve becerileri ulaşılabilir kılmaktır.

İçeriğe Erişimi Farklılaştırma Yolları

- Öğrencilerin bireysel farklılığına hitap edecek farklı okuma düzeylerinde metin veya roman kullanma,
- Bilgiyi hem bütünden parçaya hem de parçadan bütüne yaklaşımlarıyla sunma,
- Farklı seviyelerdeki okuma malzemeleri ile çalışan öğrencileri destekleme ve onları cesaretlendirme,
- Bir konu ile ilgili desteğe ihtiyacı olan öğrencilerle aynı konuda ileri düzeyde olan öğrencilere seviyelerine uygun çalışmalar verme,
- İçeriği hazırbulunuşluk düzeylerine göre farklılaştırmanın amacı, öğrencilerden öğrenmeleri istenen temel bilgi ve beceriyi öğrencinin okuma ve anlama kapasitesiyle eşleştirmektir.
- İlgi alanlarına göre farklılaştırmanın amacı, mevcut öğrenci ilgileri üzerine inşa edilen veya öğrenci ilgi alanlarını genişletebilen fikirlerin ve öğretim araçlarının programa dâhil edilmesidir.
- İçeriğin öğrenme profillerine göre farklılaştırılmasının amacı ise bir öğrencinin tercih ettiği öğrenme yöntemine uygun öğretim araç gereç ve uygulamalarının işe koşularak öğrencilerin öğrenme kapasitelerini en üst düzeye çıkarmak ve bu sayede hem etkili hem de keyifli öğrenme ortamı oluşturmaktır.

Farklılaştırmanın Temel Ögeleri

İçerik

- Girdidir.
- Öğretilmesi beklenen konular bütünüdür

Süreç

- Öğrencilerin bilgiyi aktif olarak işleyip anlamlandırmaya çalışmalarıyla başlar.
- Bu da okulda genellikle "etkinlikler" yoluyla gerçekleştirilir

Ürün

- Öğrencinin bildiğini ortaya koymaya yönelik bireysel yorumudur.
- Öğrencilerin öğrendiklerini ortaya koyabilecekleri deneme, makale veya diğer yazı türleri gibi ürünler yazılı ürünlerdir.

İÇERİK VE SÜREÇ FARKLILAŞTIRMAYA DAİR DERS TASARIM ÖRNEĞİ-2

4.Sınıf Sosyal Bilgiler Farklılaştırılmış Ders Tasarım Örneği

Ders: Sosyal Bilgiler
İlişkili Olduğu Yetkinlik: Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler
Öğrenme Alanı: Üretim, dağıtım ve tüketim
Kazanım: Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanır.
Süre: 4 ders saati
Beceri: Çevre okuryazarlığı, finansal okuryazarlık, harita okuryazarlığı
Değer: Duyarlılık, sorumluluk
Kavram: Çevre, turizm, tarım, sanayi, madencilik
Yöntem/Teknik: Soru-cevap, küçük grup tartışması, büyük grup tartışması

Ders Öncesi Hazırlık

 Bir ders öncesinde KWL (Ne biliyorum? Ne öğrenmek istiyorum? Ne öğrendim?) etkinlik formu uygulanır.

 Öğretmen gelen verilere göre gruplar oluşturup istasyon tekniğine uygun oturma planını hazırlar.

Dersin İşlenme Basamakları

Giriş: 23 Nisan'da farklı ülkelerden gelen öğrencilere bölgemizi nasıl tanıtırız sorusu sorulur.

 Daha sonra yaşadığımız bölgeyi tanımaya ne dersiniz diyerek derse giriş yapılır.

Derse Geçiş: Bugün sizlerle ailemizdeki ve yakın çevremizdeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanıyacağız." diyerek derse başlanır.

Gelişme: Öğretmen, derse girişteki örnekten yola çıkarak bölgenin yabancı arkadaşlara tanıtımı için tarımdan, turizmden, sanayiden, madencilikten ve hayvancılıktan yararlanılabileceğini söyler. Ardından etkileşimli harita üzerinde bölgedeki ekonomik faaliyetlere ilişkin bir sunum gerçekleştirir.

 Öğrenciler gruplanarak istasyon tekniğine geçilir:

Turizm istasyonu: Turizm yerleri listeleme, reklam filmi senaryosu hazırlama
Tarım istasyonu: Üç boyutlu tarım ürünleri haritası yapma
Sanayi ve madencilik istasyonu: Karadeniz Bölgesi'nde yaşanan sanayi ve maden temelli çevre sorunlarını içeren Ek 3'te yer alan gazete haberi verilir. Öğrencilerden bu haberi okumaları istenir. Ardından haberde var olan problem durumunu belirleyerek söz konusu çevre sorununu önleyebilecek bir proje önerisi tasarlamaları istenir.

İÇERİK VE SÜREÇ FARKLILAŞTIRMAYA DAİR DERS TASARIM ÖRNEĞİ-3

Ölçme ve Değerlendirme

Bireysel değerlendirme: Öz değerlendirme formu

- KWL formunu göndererek onlara "Ne öğrendim?" bölümünü tamamlatılır.
- Ek 4'te yer alan bireysel değerlendirme etkinliği formu doldurulur.

Grup Değerlendirme: ''Kâğıdı Gönder'' Etkinliği

- Öğretmen dersin sonunda önceden hazırladığı büyük bir kartona grupların ele aldığı konu başlığını yazar. Her bir gruba kartonları gönderir ve gruplardan o gün ne öğrendiklerini yazmalarını ister.
- Süreç tüm gruplar katkıda bulunana kadar devam eder.
- Ardından tüm kâğıtlar sınıf ortamında paylaşılır.

Öğrenme Ortamı

- Öğrenme ortamını, öğrencilerin hem bireysel hem de bir bütün olarak bir arada çalışmalarını sağlayan görünür veya görünmez bütün etmenler açısından düşünmek yararlı görülmektedir.
- Etkili bir öğrenme ortamında bir sınıfın görünümü, organizasyonu ve yapısı, renklerin çekiciliği, öğrenci çalışmalarının etkili sunumları ve hem bireysel hem de ortak çalışma için alanlar, araç ve gereçlere kolay erişim, dikkati büyük ölçüde akran iş birliğine odaklayan mobilya düzenlemeleri ile kaliteli çalışmayı desteklemek için görünür ipuçları; öğrencileri öğrenmeye davet eden unsurlar arasındadır.
- Öğrenme; o ortamdaki her öğrenciye güvenli, onaylayıcı, zorlayıcı ve destekleyici hissettiren bir ortam tarafından desteklenir.
- Etkili bir farklılaştırmadan söz edilebilmesi için öğrenme ortamı;
- Öğretmen, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve fiziksel ihtiyaçlarına uyum sağlar ve yanıt verir.
- Öğrenciler hem fiziksel hem de duygusal olarak kendilerini güvende hissederler.
- Öğretmen, her öğrencinin doğasında var olan farklılıklara saygı duyar ve onları destekler.
- Bireysel farklılıklar doğal ve olumlu kabul edilir.

Öğrenciler, öğrenenler olarak birbirlerine saygı duymayı ve birbirlerini desteklemeyi öğrenirler.

- Öğretmen ve öğrenciler, günlük rutinler ve sınıf işleyişi hakkında karar verme sürecine katılırlar.
- Sınıfın fiziksel düzenlemeleri esnektir ve öğrencilerin çeşitli öğrenme seçeneklerine erişimini destekler.

İÇERİK VE SÜREÇ FARKLILAŞTIRMAYA DAİR DERS TASARIM ÖRNEĞİ-4

Farklılaştırılmış öğretimde, öğretmenlerin öğrenci çeşitliliğine yanıt olarak değiştirebilecekleri dört sınıf unsuru;

- İçerik,
- Süreç,
- Ürün,
- Öğrenme ortamı

Bu dört unsurun değiştirilmesi, öğrencilerin hazırbulunuşluk, ilgi alanları ve öğrenme profilleri arasındaki farklılıklara yer açar.

Farklılaştırılmış Öğretimde Öğretmen Rolleri

- Öğrenciler okula Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde ana hatlarıyla belirlediği hem bilişsel hem de duyuşsal ihtiyaçlarla gelirler.
- Öğretmenin öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik tepkisini ve öğrenci faydaları açısından kalitesini belirleyici faktörler;
  - Öğretmenin eylemlerini şekillendiren felsefe
  - Öğretmenin yetkinlik düzeyi

  Genellikle bu iki faktörü "istek" ve "beceri" olarak düşünülür.

Farklılaştırılmış bir sınıfta öğretmenlerin öğrencilerine iletmeleri beklenen belirli mesajlar:

Davet mesajı: Burada olmanızdan, sizi daha iyi tanıyacak olmaktan çok memnunum ve sınıfa önemli deneyimler ve özellikler getirdiğinizin farkındayım. Burayı sizin için değerli bir öğrenme ortamı yapmak için elimden geleni yapmak istiyorum.

Yatırım mesajı: Bu sınıfta ve dünyada önemli olduğunuzdan, olabildiğince hızlı ve çok büyümenize yardımcı olmak için çok çalışacağım. Başarınız çabanızdan kaynaklanacağı için sizden de çok çalışmanızı isteyeceğim.

Kalıcılık mesajı: Her zaman ilk denemenizde her şeyi doğru yapamayabilirsiniz. Ben de sizin için ve sizinle birlikte başarınızı geliştirecek yaklaşımlar bulmak için çalışacağım. Sizden asla vazgeçmeyeceğim.

Fırsat mesajı: Gençsiniz ve dünyada var olan olasılıkları yeni öğreniyorsunuz. Kendinizi çeşitli ortamlarda, çeşitli rollerde ve çeşitli içeriklerle görmeniz için sizlere fırsatlar sunmak istiyorum. Bu, geleceğe hazırlanmanız ve sizin için var olan olasılıkları görüp heyecanlanmanız için bir fırsattır.

Düşünme mesajı: Sizi dinleyeceğim, sizden öğreneceğim, sizi sınıfımızda çalışırken gözlemleyeceğim, ilerlemenizi inceleyeceğim ve rehberliğinizi isteyeceğim. İşimi ve sizin için nasıl çalıştığımı mümkün olduğunca sık düşüneceğim. Daha bilinçli ve etkili bir öğretmen olabilmek için kendimden bunu bekliyorum. Daha bilinçli ve etkili bir öğrenci olabilmeniz için sizden de aynısını isteyeceğim.